

TRENDS UPDATE

HAUS Santrifüj Teknolojileri

İç Basın ve Trend Özeti

Pazartesi, Salı, Perşembe ve Cuma
Günleri Yayınlanır

Türk ihracatçılar fiyat artırmada geri kalıyor.

Kaynak: TÜİK

TÜİK verilerine göre hem ihracat hem ithalat pahalandı. Ancak Türkiye'ye mal satanlar; Türkiye'den ihracat yapanlara göre daha fazla fiyat artırdı. Elbette petrol ithalatı da önemli bir etken oldu.

İhracat birim değer endeksi Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8,2; ithalat birim değer endeksi ise yüzde 12,8 arttı. Buna karşılık aynı dönemde ihracat miktarı yüzde 4,9; ithalat miktarı da yüzde 6,9 geriledi.

İmalat sanayi fiyatlarını yüzde 6 artırabildi ancak miktar cephesinde yüzde 4,2 azaldı. düşüş kaydetti.

Kredi kartını ödeyemeyenler 2014 yılından bu yana en yüksek seviyeye çıktı

Kaynak: İris Cibre

Ayrıca BDDK verilerine göre; takipteki banka kredi oranının en yüksek olduğu krediler % 6,7 ile bireysel krediler oldu.

Özetle bireysel banka kredisi ve kredi kartını ödeyemeyenlerin kısmen aynı kişiler olduğunu varsayarsak neredeyse her 10 kişiden birisi borcunu ödeyemiyor demektir.

Karlar da yurtdışına gidiyor

Kaynak: Nasil Bir Ekonomi (NBE)15 Sep 2026EKO / ANALİZ Alaattin Aktaş

- Yabancıların Türkiye’de yaptığı doğrudan yatırımlar azalıyor.
- Yurt içi yerleşikler yurt dışındaki yatırımlara ağırlık veriyor.

- Yabancıların temmuz itibarıyla son bir yıldaki yurtdışına kâr transferi 7,9 milyar dolar oldu.
- Aynı dönemde Türk yatırımcılar da yurt dışında yapmış oldukları doğrudan yatırımlardan dolayı Türkiye'ye 2,6 milyar dolar getirdi.

İş dünyasının dönüşümü hızlandırması için 5 kritik adım

Kaynak: Nasıl Bir Ekonomi (NBE) 15 Sep 2026 FERZAN ÇAKIR, EKONOMİ Gazetesi ve TÜRKONFED'in düzenlediği "COP31'e Doğru İş Dünyası İçin Net Konuşalım" Zirvesi'

- 1 Hedef değil, proje üretin:** Hedefi yatırım planına, bütçeye, sorumlu kişilere ve takvime bağlayın.
- 2 Veriyi rapora değil, karara dönüştürün:** Riskleri düzenli ölçün. Veriyi yılda bir rapor hazırlarken hatırlamak yerine yönetim, bütçe ve yatırım kararlarının parçası haline getirin.
- 3 Dönüşmemenin faturasını çıkarın:** Artan enerji ve karbon maliyeti, eskiyen teknoloji, müşteri ve pazar kaybı, sigorta giderleri ve iklim kaynaklı üretim kesintileri de hesaba katılmalı. Bugün ucuz görünen tercih, yarın en pahalı seçenek olabilir.

4 KOBİ'ye "dönüş" demeyin, birlikte dönüşün: Büyük şirketler tedarikçilerine yeni yükümlülükler getirirken teknoloji, teknik destek ve mümkünse uzun vadeli alım güvencesi de sunmalı.

5 Riski yatırım bittikten sonra değil, başında yönetin: Tedarik zinciri kırılganlıkları ve yeni teknolojilerin riskleri fizibilite aşamasında masada olmalı.

Türk sanayicisinin bir türlü bulamadığı nitelikli ara elemanı, Finlandiyalı sanayici nasıl buldu.

Kaynak: Eyüp SERBEST patronlardunyasi.com.

Türkiye’de sanayicinin en çok şikayet ettiği şey nitelikli eleman açığı. Üniversite mezunu sayısı artarken, kaynakçıdan CNC operatörüne, elektrikçiden teknisyene kadar birçok alanda açık var. Peki Avrupa’nın eğitimde örnek gösterilen ülkesi Finlandiya buna nasıl bir çözüm buldu.

Finlandiya’daki mesleki eğitim kurumları yalnızca lise çağındaki gençlere eğitim vermiyor. Meslek değiştirmek isteyen yetişkinler ya da hayatın içinde yeni yeterlilik kazanmak isteyen çalışanlar da meslek okullarına

gidebiliyor. Finlandiya’da üst ortaöğretim seviyesindeki öğrencilerin yüzde 68’i mesleki eğitim programlarında.

Ayrıca öğrenciler mesleğinin bir bölümünü doğrudan gerçek bir işyerinde öğrenebiliyor. Öğrenci ya bir işletmede ancak iş sözleşmesi olmadan ve ücret almadan mesleki becerilerini geliştiriyor ya da Şirket ile öğrenci arasında gerçek ve süreli bir iş sözleşmesi kuruluyor. Öğrenci hem çalışan hem öğrenci oluyor ve yaptığı iş karşılığında maaş alıyor. Böylece şirket öğrenciyi önceden tanıyor ve işe alıyor.

Finlandiya'daki sistemin bir başka özelliği ise eğitimin ders saatinden çok yetkinlik üzerine kurulması. Öğrencinin yalnızca teorik sınavları geçmesi yeterli değil. Mesleğin gerektirdiği işi gerçek veya gerçeğe yakın çalışma ortamında yapabildiğini göstermesi gerekiyor. Kaynakçı kaynak yapıyor, aşçı yemek hazırlıyor, bakım alanındaki öğrenci mesleğin gerektirdiği uygulamaları gerçekleştiriyor.

Mesleki yeterlilik diploması kişiye o işi yapabilme yetkisi getiriyor. Böylece genç, okuldan yalnızca bir diplomayla değil, doğrudan meslekte kullanılabilecek ehliyet ve

yeterliliklerle çıkabiliyor. Temel mesleki yeterlilik alanların yüzde 66'sı mezuniyetten bir yıl sonra istihdam edilmiş oluyor.

Yurtiçi sermaye piyasalarında sıkıntı.

Kaynak: Anonim haberlerden derlenmiştir.

Haftasonu Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı, sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcı kararlarını etkilemek amacıyla sosyal medya üzerinden yanıltıcı içerik ürettiği öne sürülen hesap sahipleri hakkında soruşturma başlatıldığını duyurdu. Haftasonu bir dizi olay bu gelişmeye sebep oldu:

- Bir fon yöneticisi hakkında kaçtığı yönünde gerçekdışı haberler yayınlandı. Oysaki yönetici Türkiye’de ifade verdi ve tutuklandı.
- Ancak asıl sorun şu idi: fonlardaki problemler herkes tarafından uzun bir süredir biliniyor olduğundan; çok fazla sayıda kişi hızla bu haberlere inandı.
- Konu o kadar bilinir idi ki; bu bültende 3 Ağustos tarihinde “Sermaye Piyasalarında neden bir fon krizi çıkacağını” önceden yazmış idik.
- Sorun sadece sermaye piyasalarını ilgilendirmiyor, aynı zamanda bünyesinde bir katılım bankası ve iki de

tasarruf finansman şirketi olduğu için finans sektörünü de yakından ilgilendiriyor. *Kaynak: Ramazan Başak (@61ramazanbasak)*

- Sermaye piyasalarında uzun süredir devam eden ve göz yumulan manipülasyonlar artık taşınamaz noktaya geldi. *Kaynak: Bilge Yılmaz @ProfBilgeYilmaz*
- Ahmet ile birlikte ortak şirket kurup tanesi 1 milyon TL'den 100 tane araba alıyoruz. Şirketimizin değeri 100 milyon TL oldu. Şirketimizin %20 sini halka açıyoruz ve bu değer normalde 20 milyon TL yapıyor. Şirket arabaya sahip boş bir şirket olduğundan haliyle kimse hissemizi almıyor. Biz iki ortak anlaşıp hisselerin tamamını piyasadan topluyoruz. Sonra bir portfoy yönetim şirketi buluyoruz ve serbest yatırım fonuna bu hisseleri koyuyoruz. Bu sayede dolaşımda şirketimize ait hiç hisse kalmıyor. Sonra birbirimize sırayla bu hisseleri satmaya başlıyoruz. Önce Ahmet bana kendi payını 30 milyona satıyor sonra ben ona 60a satıyorum, böyle böyle 100 milyonluk şirket değerini 5 milyar liraya çıkarıyoruz. Sonra bu fon halka Tefas'a açılıyor. Tefasa açılırken biz bu fonu kısa sürede 100 milyondan 5 milyara çıkardık, çok kazançlı diye pazarlıyoruz. İnsanlar da çok başarılı görüp yoğun alım yapıyor. Devamında yine iç satışlarla bu parayı alıp birbirimize satıyoruz ve milletin 5 bin liralık fon hissesi 10 bine fırlıyor. Artışı görenler tarafından

giriş sürekli devam ediyor. Sonra bir düzenleme geliyor, giriş yavaşlıyor ve fondaki yükseliş azalınca güven de azalmaya başlıyor. Güven gidince de seri çıkışlar başlıyor. Herkes birden parasını istiyor. Ancak fon içindeki çer çöp şirket hisselerine dayalı. *Kaynak:*

Alper Kutlu @alper_kutlu

- Ponzi'de parayı toplanarak; önce girenlerin ödemesi yapılır. Yeterli büyüklüğe ulaştığında sistem çökertilir. Büyük Ahmak Kuramında ise, kişiler aslında fiyatın yüksek olduğunu bilir ama sisteme; nasıl olsa daha yüksek fiyattan satarım (kendinden sonra daha büyük ahmağın geleceği) beklentisiyle girerler.
- Sermaye piyasalarımızda bir tutsak ikilemi (Prisoner's dilemma) yaşanıyor: Daha büyük ahmanın gelmesi için oyun giderek büyütülürken, mevcut küçükler kâğıttan kale yıkılmasın diye nefeslerini tutup hareket edemiyorlar. Nereden destek gelirse gelsin, kâğıttan kale bir TBTF (Too Big to Fail: Batmak için çok büyük) oyunu kurtarmaz, olsa olsa sonucu geciktirir. Nasıl sonuçlanacağı belli olan oyunu devam ettirmek gerek oyunculara gerek izleyicilere sadece eziyet getirir. *Kaynak: Akin Rota @akinrota*
- "Too big to fail" kavramı ilk kez 1984'te Continental Illinois National Bank'ın iflasına yakın bir noktaya gelmesiyle gündeme geldi. Kavram asıl popülaritesini 2008 krizinde kazandı; Lehman Brothers'ın batmasına

izin verilip AIG, Citigroup gibi kurumların kurtarılması, büyük ve birbirine bağımlı finansal kuruluşların sistemik risk taşıdığı ve batmalarına izin verilemeyeceği fikrini merkeze taşıdı. *Kaynak İris Cibre*

- Fonun portföyünde en fazla bulundurduğu hisselerden birisi zarardaki bir firma olmasına rağmen son bir yılda borsada en çok kazandıran firma idi. Piyasa değeri rekor kıran ve fonda ağırlıklı bulundurulmuş bir başka hisse ise Koç ve Sabancı Holdingin toplam değerinden daha fazla değere ulaşmış idi. Sonuçta bu hatalı uygulamalara müdahaleler geldi. Yöneticisi tutuklanan bu fon bir başka fon tarafından devir alındı. Grup şirketlerinde yöneticiler değişti ve eski yöneticilere yurtdışına çıkış yasakları getirildi. Ardı ardına önlemler alındı.
- Önlemlere konu Para Piyasası Fonu işleme kapatıldı. Ekranlarda “şu anda satış işlemi gerçekleştiremezsiniz” uyarısı görülüyor.

Koç Holding neden geleceğimiz olamaz?

Kaynak: @serbestiyetweb İzzet Akyol

"Koç Holding Türkiye için önemsiz veya başarısız bir kuruluş değil. Fakat başarı yalnızca yapılanlarla değil, yapılabilecek iken yapılmayanlarla da ölçülür:

- Türkiye'nin en güçlü sanayi grubu Anadol'u geliştirerek bağımsız bir otomobil markası ve teknolojisi yaratabilirdi.
- Turkcell'in öncülüğünü yapabilirdi.
- Baykar gibi henüz küçük fakat teknolojik kabiliyeti yüksek şirketleri finanse edecek mekanizmalar geliştirebilirdi.
- Türkiye'nin üniversitelerini, mühendislerini ve yeni teşebbüslerini kendi etrafında toplayarak yeni sektörler yaratabilirdi.

Koç'un öncelikli tercihi çok büyüme değil, kaybetmemek oldu. Koç Holding Türkiye'yi orta teknoloji tuzağına tek başına sokmadı.

Mehmet Ali Verçin'in "Koç Holding geleceğimiz olamaz; geçmişimizdir" sözü bu nedenle belki ağır ama anlamlı."

Faizsiz araba almanın maliyeti.

Kaynak: Emre Özpeynirci @eozpeynirci <https://www.gazetepencere.com>

Faizsiz adı altında araba sahibi yapan sistemlere daha önce biz de bu bültende yapay zeka yardımı ile maliyet hesaplattırılmış idik ve gerçekte faiz yükü olduğu sonucuna varmıştık.

TOKKDER Başkanı Özarslan Tangün'e göre bazı uygulamalarda gerçek maliyet %30-45'e kadar çıkabiliyor.

Bugün ortalama bir sıfır otomobil almak isteyen bireysel tüketicinin banka kredisiyle otomobilin anlamlı bir bölümünü finanse etmesi neredeyse imkansız. Bankaların bıraktığı boşluğu dolduran yeni ve hızla büyüyen bir finansman kanalımız var.

Bu yeni sistemde faiz yok ancak organizasyon ücreti var. Müşteri bir tasarruf finansman sözleşmesi imzalıyor, belirlenen süre boyunca tasarruf ediyor. (yani aslında tersine önce müşteri sisteme faizsiz para veriyor) Sistemin faizsiz olması, maliyetsiz olduğu anlamına gelmiyor. Şirketler bunun karşılığında organizasyon ücreti alıyor.

Eğer müşteri otomobili hemen teslim almak isterse; araç doğrudan müşterinin üzerine geçirilmiyor. Otomobil ilk dönemde müşteriye kiralanıyor. Sorun şu; satış fiyatı

baştan belirlenmiyor, müşteri sistemden cayarsa hangi fiyatın esas alınacağı, otomobilin fiyatı bu süreçte yükselirse veya ÖTV'si değişirse artışın nasıl hesaplanacağı ve 6 ay sonunda aracın hangi bedelle devredileceğinin incelenmesi gerekiyor. Tüketici ilk dönem mülkiyete sahip değil.

Ayrıca toplam maliyet hesabında otomobilin hangi fiyat üzerinden alındığı ve peşin müşteriye verilen bayi indirimlerinden yararlanılıp yararlanılmadığı da dahil edilmeli. Müşteri “nasıl olsa taksitle alıyorum” düşüncesiyle normalde yararlanabileceği bazı indirimleri kaçırabiliyor.

Müşteri 14 gün geçtikten sonra vazgeçer ise organizasyon ücretini iade alamıyor.

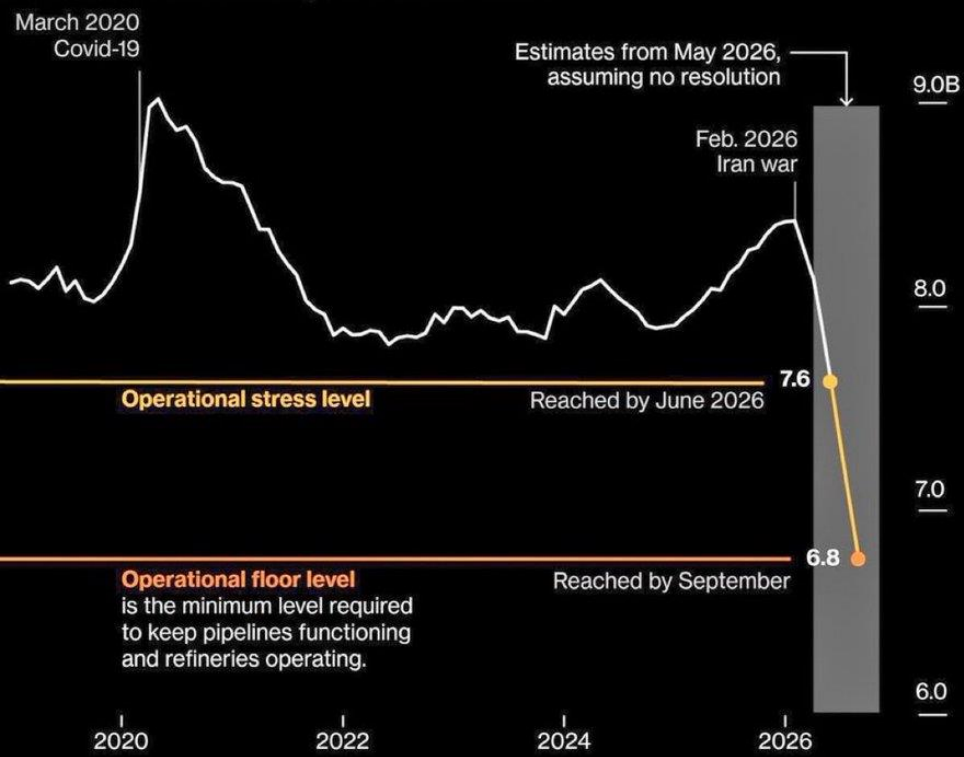
Ortadoğu’da enerji akışına yönelik risklerle Brent petrol 108 doların üzerine çıkarken.

Kaynak: JPMorgan

JPMorgan, dünyanın petrol stoklarına ilişkin korkunç bir grafik yayınladı. Stoklar serbest düşüşte. Ve bu çizgi 6,8'e ulaşırsa, küresel ekonomi durgunluğa girmeyecek, çökecek.

World Oil Inventories Are Falling at a Record Pace

Total visible oil inventories, in billions of barrels

Sources: JPMorgan Commodities Research using data from Kpler, IEA, EIA, OilChem, PAJ, Singapore, JODI

Note: Total visible inventories are drawn from primary storage, and secondary storage such as distributors and wholesalers. Estimated inventories assume no resolution in June, and demand reduction at 5.6 million barrels per day

Bloomberg

